

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

«_____» 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОЛОРИСТИКА: ПСИХОЛОГІЯ КОЛЬОРУ

для студентів

спеціальності

014 Середня освіта

освітньо-професійної програми

Образотворче мистецтво

освітньо-професійного ступеня

фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 1316

(підпис) (прізвище, ініціали)
«_____» 20 23

Київ-2023

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ «УНІВЕРСУМ»

Циклова комісія образотворчого мистецтва і дизайну

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОЛОРИСТИКА: ПСИХОЛОГІЯ КОЛЬОРУ

для студентів

спеціальності	014 Середня освіта
освітньо-професійної програми	Середня освіта (Образотворче мистецтво)
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу цесіторкату якості освіти	
Програма № <u>3425/23</u>	
(підпис)	(прямий, особистий)
с	р 20 <u>del</u> р.

Київ – 2023

Розробник: Наталія Сергіївна Хоменко, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Наталія Сергіївна Хоменко

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії образотворчого мистецтва і дизайну

Протокол від 07 грудня 2022 р. № 5

Голова циклової комісії Олена КАЗІМІРЕНКО

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Яніна КАРЛІНСЬКА

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
Вид дисциплін	Нормативна
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60
Курс	3
Семестр	6
Кількість змістових модулів з розділом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	30
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	-
Самостійна робота / підготовка і складання підсумкового контролю	30
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Колористика: психологія кольору» є підготовка фахівця з високим рівнем професійної майстерності, творчого вирішення завдань, формування компетентностей вирішення завдань пов'язаних зі створенням кольорових композицій, отримання теоретичних знань з теорії кольору та застосування цих знань на практиці.

Основним завданням вивчення дисципліни є:

- удосконалення навичок використання основних законів кольорознавства та технічними прийомами, матеріалами та засобами у процесі виконання вправ, творчих завдань;
- опанування “основних” і “додаткових кольорів”, їх залежність і взаємовплив як засіб для відтворення кольорової характеристики предметів в живопису;
- комплексне застосування вмінь створювати цілісний образ, розкривати основу сутності моделі за допомогою кольорових плям при творчих робіт.

Дисципліна «Кольорознавство», є назаміною компонентою освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними предметних результатів навчання за відповідною освітньо-професійною програмою:

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності</i>		
ЗК-2	Спроможність професійного спілкування в усній і письмовій формах державною мовою	1-14
ЗК-3	Здатність філософського осмислення дійсності, аналізу явищ соціокультурної складової розвитку суспільства	1-8
ЗК-6	Готовність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності	9-14
ЗК-7	Спроможність виявляти, ставити та вирішувати проблеми у процесі професійної діяльності; працювати в команді	9-14
ЗК-8	Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів професійної етики	1-14
<i>Фахові компетентності</i>		
ФК-3	Вирішення завдань професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності	9-14
ФК-6	Формулювання цілей особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей	10-13
ФК-7	Застосування знань з національної та всесвітньої культурно-мистецької спадщини в професійній діяльності	1-9
ФК-13	Володіння різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах	10,12
ФК-14	Використання методів зображення об'єктів навколишнього середовища, живих та неживих предметів засобами рисунку і живопису	11-13
ФК-15	Застосування знань з основ композиції у процесі виконання творчих робіт	11-13
ФК-16	Володіння знаннями з кольорознавства в професійній педагогічній та художньо-творчій діяльності	1-14
<i>Предметні компетентності</i>		
	Організація власної образотворчої діяльності, вибір типових методів та засобів виконання професійних задач, оцінка їх ефективності та якості	
	Демонстрація нестереотипного художньо-образного мислення, уяви, спостережливості	

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент:

- володіє понятійним апаратом з дисципліни «Психологія кольору»;
- володіє фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва ПРН-3 ОПП
- володіє знаннями з основ теорії кольору, особливостей його художньої мови;
- володіє методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності ПРН-9 ОПП
- виявляє сформованість активної громадянської позиції. Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури ПРН-10
- аналізує та передає кольоровий стан природи або композиції в процесі творчої роботи;
- використовує методики гармонізації кольорових сполучень;
- виявляє спроможність популяризувати надбання національної та всесвітньої культурної спадщини, а також сприяти проявам патріотизму, національного самоусвідомлення та етнокультурної самоідентифікації ПРН-13 ОПП
- вирішує у кольорі остаточну ідею композиційно-цілісного рішення творчої роботи з урахуванням емоційно-чуттєвого сприйняття;
- узагальнює тональні градації, переводить тонально-об'ємні зображення в силуетні або лінійно-площинні;
- виявляє готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських педагогів та митців ПРН-14 ОПП

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		Разом	Лекцій	Семінарських	Практичних	Підготовка ПМК
Змістовий модуль 1. Кольорова символіка в історії та культурі						
1	Колір і символізм у первісних народів	2	2			
2	Символіка кольору в Стародавній Індії та Китаї	2		2		
3	Кольорова символіка давніх народів Близького Сходу, Середньої Азії та Єгипту	2	2			
4	Кольорові символи християнства та середньовіччя	2		2		
5	Кольорова символіка ісламу	2	2			
6	Ренесанс	2	2			
7	Форми і зміст кольорової символіки в	2		2		

	17-20 століттях. Мова кольорів В. Кандинський					
8	Модульний контроль	17				15
	Разом за модулем 1	16	8	6		15
Змістовий модуль 2. Колір і психологія його сприйняття						
9	Вплив кольору на людську діяльність	2	2			
10	Кольорові вподобання у дитячому віці	2	2			
11	Кольорові вподобання у дорослому віці	4	2		2	
12	Колір і емоції людини	2			2	
13	Колір в сучасному мистецтві	2			2	
14	Модульний контроль	17				15
	Разом за змістовим модулем 2	14	6		6	15
	Разом за навчальним планом	60*	14	6	6	30

* з урахуванням 4 год. МКР

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Кольорова символіка в історії та культурі.

Лекція 1. Колір і символізм у первісних народів (2 год.)

Історичні та антропологічні чинники виникнення та використання фарб, місце в системі цінностей кольору у первісних народів, та вплив на виникнення візуальних мистецтв в цілому.

Ключові слова: пігмент, натуральний пігмент, первісні народи, колір, фарба, візуальне мистецтво. [1;2;3;4,5.]

Семінарське заняття 1 Символіка кольору в Стародавній Індії та Китаї. (2 год.) [1,5,6,7]

Лекція 2. Кольорова символіка давніх народів Близького Сходу, Середньої Азії та Єгипту (2 год.) [4,5,6,7]

Особливості формування символізму в древніх народів Близького Сходу, Середньої Азії та Єгипту. Порівняльна характеристика символізму кольору, в різних народах регіону.

Ключові слова: колірний символізм, соціальна ієрархія, межиріччя. [1;2;3;4,5,6]

Семінарське заняття 2. Кольорові символи християнства та середньовіччя. (2 год.) [1,7]

Лекція 3. Кольорова символіка ісламу. (2 год.)

Історичне підґрунтя виникнення характерного колірної символізму в ісламі. Ієрархічна система кольорів та теологічне обґрунтування. Вплив ісламської колірної символіки на готичний період в європейській культурі.

Ключові слова: джахілія, іслам, Коран, колірний символізм в ісламі, вестготи, колірний символізм в готичному мистецтві. [1, 2,6]

Лекція 4. Ренесанс. (2 год.)

Причини формування певного кольорового символізму в ранньо модерну епоху, соціальні та політичні чинники в трактування кольору. Кольорова трансформація мистецтва.

Ключові слова: колірний символізм в ранньо модерну епоху, геральдика, соціальна ієрархія. [1, 4,5,6]

Семінарське заняття 3. Форми і зміст кольорової символіки в 17-20 століттях. Мова кольорів В. Кандинський. (2 год.)

Змістовий модуль 2. Колір і психологія його сприйняття

Лекція 5. Вплив кольору на людську діяльність. (2 год.)

Сприйняття, як пізнавальний психічний процес. Та особливість сприйняття кольору, як важлива складова розуміння реальності.

Ключові слова: пізнавальна діяльність, сприйняття, суб'єктивна та об'єктивна реальність. [1;2;3;4,5]

Лекція 6. Кольорові вподобання у дитячому віці (2 год.)

Основним напрямком роботи викладача образотворчого мистецтва є робота з дітьми та для дітей. Психологічний вплив кольорів та вміння створювати гармонійні кольорові композиції з урахуванням вікових особливостей людини є запорукою професійно виконаної роботи.

Ключові слова: вікові особливості дитини, кольорова композиція, психологічний вплив кольору, наочний дидактичний матеріал. [3,4,5]

Практична робота 1. Кольорові вподобання у дорослому віці. (2 год.) [1;2;3;4,5]

Практична робота 2. Колір і емоції людини. (2 год.) [1;2;3;4,5]

Лекція 7. Особливості підбору кольорової наочності з рахування вікових особливостей. (2 год.)

Демографічні, соціальні та вікові чинники які впливають на кольорові уподобання дітей. Особливості сприйняття візуальної інформації та мистецьких творів зокрема, відповідно уподобанням.

Ключові слова: вікові особливості дитини, психологічний вплив кольору, наочний дидактичний матеріал, педагогічний малюнок. [2,3,5]

Практична робота 3. Живопис. створення наочності для учнів середньої школи. (2 год.)[1,3,4,5]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекцій.	1	4	4	3	3
2.	Відвідування практичних /семінарських занять	1	4	4	3	3
3.	Робота на практичному /семінарському занятті	10	4	40	3	30
5.	Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Максимальна кількість балів			134			
Розрахунок коефіцієнта			1.34			

6.2. Критерії оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується-недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

6.3 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

3. Підготовка до виступу Семінар 1.
4. Підготовка до виступу Семінар 2.
5. Підготовка до виступу Семінар 3.
6. Виконання ескізів до Практичної 1.
7. Виконання ескізів до Практичної 2.
8. Виконання ескізів до Практичної 3.

6.4. Критерії оцінювання виконання самостійних робіт

Критерії оцінювання за 5 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

6.5. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться у формі тесту.

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт

Критерії оцінювання за 25 бальною шкалою

Розробляється викладачем в залежності від фактичного навчального матеріалу та з урахуванням «Критеріїв оцінювання виконання практичних, лабораторних робіт та відповіді на семінарському занятті»

6.7. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання
6 семестр передбачає форму семестрового контролю – залік.

6.8. Шкала відповідності оцінок

Рейтинго ва оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Колористика: психологія кольору»

Разом: 60 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 6 год., практичні заняття – 6 год., модульний контроль - 4 год., підготовка і складання семестрового контролю - 30 год

Модуль	Змістовий модуль 1			
Назва змістового модуля	Колір і психологія його сприйняття			
Теми лекцій	Колір і символізм у первісних народів	Кольорова символіка давніх народів Близького Сходу, Середньої Азії та Єгипту	Кольорова символіка ісламу	Форми і зміст кольорової символіки в 17-19 століттях
Теми семінарських занять	Символіка кольору в Стародавній Індії та Китаї		Кольорові символи християнства та середньовіччя	
Теми практичних занять	Ренесанс		Мова кольорів В.Кандинський	

Модуль	Змістовий модуль 2		
Назва змістового модуля	. Колір і психологія його сприйняття		
Теми лекцій	Вплив кольору на людську діяльність	Кольорові вподобання у дитячому віці	Колір в сучасному мистецтві
Теми семінарських занять	Кольорові вподобання у дорослому віці	Колір і емоції людини	
Теми практичних занять	Колір в сучасному мистецтві		
Самостійна робота	Виконання ескізів до Практичної 1. Виконання ескізів до Практичної 3.		
Модульний контроль	Модульний контроль 2.		
Підсумковий контроль	ЗАЛІК		

8. Рекомендовані джерела

1. Геллер С., Кваст С. Графічні стилі від вікторіанців до хіпстерів/Стивен Геллер, Сеймур Кваст, пер.з англ.Журавльова О., Пінчук Д. Київ: ArtHuss, 2019, 296с (Серія Креативна кар'єра);
2. Емброуз Г, Оно-Біллсон Н. Основи. Графічний дизайн 01: Підхід і мова/ Гевін Емброуз, Найджел Оно-Біллсон., Київ: ArtHuss, 2019, 192 с (Серія Креативна кар'єра);
3. Леонард Н., Емброуз Г. Основи. Графічний дизайн 02: Дизайнерське дослідження/ Ніл Леонард, Гевін Емброуз: пер. з англ. Мельник М., Пугач В., Київ: ArtHuss, 2019, 192 с (Серія Креативна кар'єра);
4. Леонард Н., Емброуз Г. Основи. Графічний дизайн 03: Генерування ідей/ Ніл Леонард, Гевін Емброуз: пер. з англ. Мельник М., Пугач В., Київ: ArtHuss, 2019, 192 с (Серія Креативна кар'єра);

Додаткова:

5. Брюханова Г. Комп'ютерні дизайн-технології, Навчальний посібник/ Галина Брюханова, Київ: Центр навчальної літератури, 2019, 180 с;
6. Поліщук А.А. Теорія та практика графіки : навчальний посібник/А.А. Поліщук - Київ : Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015;

9. Додаткові ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників <http://pidruchniki.ws/>